

ver der færre unge, og det vil sandsynligvis også smitte af på søgningen til højskolerne.

For det tredje bruger nogle unge højskoleopholdet til at optjene point til en videregående uddannelse. Denne motivation bliver mindre i de kommende år, bl.a. fordi de mindre årgange får relativt nemmere adgang til de videregående uddannelser.

Ministeren har stillet syv spørgsmål i sin redegørelse. Jeg vil prøve at forholde mig til nogle af dem.

Det første spørgsmål er: Hvor speciel kan en folkehøjskole være? Som tidligere nævnt synes Enhedslisten, det er vigtigt at fastholde det folkeoplysende element i højskoletanken, og princippet om, at højskolekurser skal være åbne for alle interesserede, er det bærende princip, hvis vi ikke skal ende i en uoverskuelig situation, hvor enhver virksomhed, branche eller organisation etablerer egne lukkede kurser under højskoleloven.

På den anden side er der grupper, som i dag kun i meget begrænset omfang kan bruge højskoletilbudet. Jeg tænker her bl.a. på visse handicappgrupper og på nye danskere, der endnu ikke behersker dansk på et niveau, der gør et traditionelt højskolekursus til et godt tilbud. Vi har i dag nogle få særlige ungdomshøjskoler, så særordninger for bestemte grupper er ikke ukendt inden for højskolelovgivningen. Det vil være et oplagt emne for det kommende udvalgsarbejde at finde en god løsning på det dilemma.

Det andet spørgsmål handler om skolestørrelse og højskoler som kostskoler. Jeg mener ikke umiddelbart, der er grundlag for at fastsætte en maksimal skolestørrelse af pædagogiske grunde. Man kan sagtens forestille sig en stor højskole, der bygningsmæssigt er opdelt, så eleverne har mindre daglige miljøer. Med hensyn til kostskoleformen tror jeg, at de allerfleste af de folkehøjskoler, der eksisterer i dag, er geografisk placeret, så de kun kan fungere som kostskoler. Det vil nok være det fremtidige bærende princip.

Flere af de følgende spørgsmål forholder sig til kursuslængden og til sammenhængen mellem kursustyper og de aldersgrupper, der udnytter højskoletilbudet. Som tidligere nævnt ser Enhedslisten en fjernelse af muligheden for at få arbejdsløshedsdagpenge under et højskoleophold som en af de vigtigste grunde til, at der ikke kommer flere højskoleelever mellem 25

og 60 år, ligesom ældre grupper naturligvis også skal have en videre adgang.

Traditionen med højskolernes lange kurser stammer fra landbrugssamfundets tid. Derfor kan det være en god idé at se nærmere på kravene, der angår de lange kurser. Måske er kurser af 4, 6 eller 8 ugers varighed mere anvendelige i dagens samfund. Enhedslisten ser ingen grund til at se skævt til de korte kurser, men også de korte kurser skal naturligvis leve op til de overordnede indholdsmæssige krav.

Endelig lyder det sidste spørgsmål: Skal folkehøjskolerne være en del af et kompetencesystem? Debatten om videreuddannelsessystemet for voksne er lang og kompliceret, så jeg vil her kun forholde mig til højskolernes rolle heri.

Som nævnt i redegørelsen kan højskoleforløbet allerede i dag fungere som en anerkendt forberedelse til en formel uddannelse. Det gælder f.eks., når et højskoleophold giver point ved optagelse på de videregående uddannelser. I undervisningsministerens oplæg vedrørende et nyt videreuddannelsessystem er højskolerne medtænkt som et muligt element på det første trin. Det er bestemt en mulighed, som vi ikke vil afvise, men for Enhedslisten er det afgørende, at højskolerne ikke bliver lagt i en spændetrøje af særlige krav til kurser, der skal kunne tælle med i videreuddannelsessystemet. Vi vil ikke have to slags højskolekurser, hvor nogle er kompetencegivende og andre ikke er.

Spørgsmålet om kompetence og indhold rammer ned i kernen af hele debatten om højskolerne. Hvad er det, som er særligt ved højskolen i forhold til andre uddannelsesstilbud? Jeg håber, at det udvalg, som ministeren vil nedsætte, får mulighed for at se grundlæggende på spørgsmål af den art, og det viser debatten her i dag jo også. Der er en klar forskel på, at alt, hvad man i øvrigt foretager i livet, i en eller anden grad skaffer én kompetence – og dermed selvfølgelig også det, at hvad enten man tager på ferie, eller man tager på højskole, er det noget, der giver én nogle kompetencer – og så på at betragte det, som om det er en del af noget kompetencegivende. Det er to forskellige niveauer, og jeg håber, man kan skille de to ting ad. Det er i hvert fald vigtigt for den videre debat i det udvalg, som bliver nedsat.

Så med de ord vil jeg blot takke ministeren for et rimelig godt oplæg og se frem til en videre diskussion om det.